

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Vprašanje kmečkega moratorija

K PODALJŠANJU STAREGA ZAKONA O ZAŠČITI KMETOV.

V svojih prvih sejah sta naša narodna skupščina in senat izglasovala podaljšanje zakona o zaščiti kmetov, kojega veljavnost poteče danes 20. t. m., za dva meseca, t. j. do 20. dec. t. l. V tem času bo vlada, odnosno bo kmetijski minister skupno s pravosodnim predložil nov zakonski načrt o moratoriju za kmečke dolge, ki bo, predvidoma, veljal za leto dni, a najbrže tudi še ne bo pomenil definitivne rešitve tega tako perečega in težavnega problema. Zakaj ne? Zato, ker bi bilo neumestno v časih, ko se lahko svetovna gospodarska struktura čez noč preokrene v nove forme, ustvariti v tako važnem vprašanju nekaj definitivnega.

Malokateri zakon je vzbudil toliko prahu in izzval toliko vsestranske kritike v dobrem, pa tudi zlohotnem smislu, kakor prav zakon o zaščiti kmeta. Tudi je malokateri zakon povzročil toliko zlorab svojih določb, deloma namernih deloma iz nevednosti odnosno napačne informiranosti, kakor ta. Med kmeti samimi so bila in so še danes mnenja glede zakona deljena. Trgovci in drugi zasebniki, ki tekom zadnjih šestih mesecev niso mogli kmetov rubiti za dane jim kredite (bodisi v denarju bodisi v blagu), so godrnjali in celo kleli. V listih vse države, političnih in revijalnih, so se neprestano pojavljali članki, razprave, predlogi in nasveti. Velikanske so difference v pojmovanjih in nasvetih. Ogromna večina pa si je vsaj edina v enem vprašanju: Naš kmetijski stan v Jugoslaviji je danes dejanski v tako težavnem, celo katastrofalnem položaju, da se tako v njegovem kakor tudi v interesu vseh drugih stanov, ki so v agrarni Jugoslaviji nedvomno odvisni od usode kmečkega stanu, morajo ukreniti potrebne mere v zaščito in obrambo našega malega in srednjega kmeta, ki sta predvsem prizadeta.

Statistika, ki jo je naročila vlada zbrati Privilegirani agrarni banki, nam nudi žalostno sliko, da je v vsej državi krog 700 tisoč kmečkih gospodarstev zadolženih za okoli 27 milijard dinarjev ter da je kmet v dravski banovini sorazmerno najbolj zadolžen. Saj izkazuje statistika 70.000 zadolženih kmečkih gospodarstev v naši banovini (45%) z okrog 1 in četrt milijarde dinarjev dolgov. Cene kmečkih pridelkov so v zadnjih dveh letih padle za 55 do 60%, rentabilnosta kmetijstva pa pod ničlo. Naš slovenski kmet mora dati 25% donosa za obresti, 25% pa za davke, 35% vseh kmečkih dolgov v Sloveniji (okrog 400 milijonov Din) je šlo za investicije, 25% (300 milijonov) za prežitke in dote, 20% (250 mil. Din) je konzumnih dolgov, 10% dolgov je radi nesreč (požari, bolezni itd.), 10% dolgov pa je nastalo iz lahkomišelnosti, zaprav-

ljivosti. Dve tretjini vseh dolgov sta torej neproduktivni! 30% dolgov je kratkoročnih (1—2 leti), 30% srednjeročnih (4—6 let), 10% pa dolgoročnih (nad 6 let). Radi gori omenjenega katastrofalnega položaja kmetij ni na dolgove skoro nobenih odplačil, in večina že tudi obresti ne plačuje več.

Te številke jasno kažejo, da je nekaj storiti treba! Toda kaj? Bil sem zadnje mesece na nešteti shodih in svojem volilnem okraju in povsod smo razpravljali tudi o tem vprašanju. In zanimivo je, da lahko ugotovim: povsod je bil refren vseh izjav kmečkega ljudstva eden in isti, da kmetije ne zahtevajo prav nobene zaščite, ako se jim omogoči vsaj nekoliko primernejše cene za njihove pridelke, večja možnost njihove odprodaje, regulacija obrestne mere ter sprememba kratkoročnih meničnih kreditov v dolgoročne hipotekne kredite. Ker pa seveda nismo mi sami gospodarji nad tem, kakšne bodo cene kmečkim pridelkom in smo glede možnosti odprodaje navezani na dobro voljo naših sosedov odnosno na izboljšanje trgovskih pogodb in odnošajev z njimi, ostaneta bistveno dve točki: regulacija obrestne mere in konverzija kratkoročnih kreditov v dolgoročne.

Obrestna mera za hranilne vloge, ki se giblje med 5 do 20% in je torej povprečno 7%, tvori prav gotovo nezaslužen profit. Ako se bo tu z novim zakonom postavila prava meja, bo možno tudi glede obrestne mere za dolgove potegniti pravo mejo, ki se ne sme gibati mnogo nad 6 do 8%, ker danes kmečko gospodarstvo ne nese niti 3—4%, kaj šele več!

Kolikor mi je znano, namerava kmetijski minister g. Demetrovič predložiti zakonski načrt, ki bo namesto sedanjega delnega moratorija dal kmetom pač olajšave v plačevanju obveznosti, bo pa načelno uvedel dolžnost dolžnika, da plačuje obresti ter nekaj malega (na leto 2% na kapital. Za konverzijo kmečkih dolgov, ki je po mnenju ministra neizogibna, bi prišle v poštev okrog 3 milijarde dinarjev. Obrestno mero predvideva njegov predlog — kolikor čujem — v smislu sklepa vlade za kmečke kredite z največ 10%, dočim bi v krajih, kjer je obrestna mera že sedaj nižja, ostala tudi vnaprej na dosednji višini.

Že teh nekaj kratkih podatkov kaže vsakomur, ki se hoče v problem pogledati, kako kompliciran in težaven je! Zato se ni smel nov zakon skrpucati kar čez noč, ampak bomo mogli in morali tekom prihodnjih dveh mesecev ob sodelovanju naših organizacij in strokovnjakov vprašanje temeljito premisliti in pretehtati.

Vekoslav Spindler.

Redno zasedanje narodnega predstavništva

DELO VČERAJSNJE SEJE SKUPŠČINE. — OTVORITEV REDNEGA ZASEDANJA. — IZVOLJENO JE ZOPET STARO PREDSEDSTVO OBEH ZBORNIC

BEOGRAD, 20. oktobra. Včerašnja seja narodne skupščine se je pričela ob 10.30. Ministri so najprej odgovorili na razne interpelacije, nato so se pa izvolili odbori za proučevanje predloženih zakonskih osnutkov in trgovinskih ter sličnih konvencij s Turčijo, Brazilijo, Belgijo, Luksemburško itd. Obenem je bil sprejet sklep, da se prenesejo na novo zasedanje vsi še nerešeni zakonski predlogi vlade, dočim bodo morali poslanci na novo vložiti interpelacije, na katere ministri še niso odgovorili, če na to še reflektirajo. Ob koncu je pa bil prečitan kraljev ukaz, s katerim se zaključuje izredno zasedanje in odprva danes redno.

Današnji seji skupščine in senata sta bili zato posvečeni le izvolitvi novih predsedstev. Senat se je sestel ob 9.30 pod predsedstvom najstarejšega senatorja Ivana Hribarja, ki je po obrazložitvi predpisov ustave odredil volitev. Voliti je bilo treba predsednika, 2 podpred-

sednika in 3 tajnike. Volitev je bila ob 11. uri zaključena in izvoljeni so bili brez spremembe dosednji funkcionarji: dr. Ante Pavelić za predsednika, dr. Fran Novak in Ante Parmaković za podpredsednika, dr. Gmajner, Vekoslav Glušić in Milan Popović pa za tajnike. Dr. Pavelić se je v kratkem nagovoru zahvalil za izkazano zaupanje in sejo zaključil. Nato je odšel na dvor, da sporoči kralju potek seje.

Na enak način se je pričelo zasedanje narodne skupščine, kateri je predsedoval poslanec Mita Isaković. Volitev novega prezidija je bila zaključena ob 12. uri. Izvoljeno je bilo staro predsedstvo z dr. Kumanudijem na čelu. Dr. Kumanudi se je zahvalil za izvolitev in apeliral na poslance, naj žrtvujejo vse svoje moči za gospodarsko-politično in kulturno konsolidacijo države. Nato je bila seja zaključena.

Odločanje podpisnic versajskega miru

HERRIOTOV GOVOR ČASNIKARJEM. — ZA KONFERENCO ŠTIRIH. — NAPOSLED NAJ ODLOČAJO DRŽAVE, KI SO PODPISALE VERSAJSKO MIROVNO POGODBO.

PARIZ, 20. oktobra. Francoski ministrski predsednik Herriot je imel pred sinočnim pred zastopniki tiska govor, v katerem je dejal, da so se pojavile na vidiku neke stvari, ki so doslej mirovale. Francija je prišla v dvojni ogenj: na eni strani se napada, na drugi pa sumiči. Zato mora biti budna in mora varovati ne le svoj lastni, temveč tudi mir drugih. Mir je pač želja vsakogar, toda ohraniti ga ni tako enostavno. Ne sme se zgoditi, da bi bila Francija postavljena kdajkoli pred kako sodišče, pač pa bi se moglo zgoditi, da bo Francija citirala nekoga pred sodišče. Obveze, ki smo jih prevzeli, smo vestno nosili in izvršili ter si zato ne dovoljujemo nobenih očitkov.

LONDON, 20. oktobra. Predsinočni sestanek Herriota in angleškega poslanika v Parizu Tyrella se smatra kot odločilen korak k čim prejšnjemu sklicanju

konference štirih velesil, na kateri se bo reševalo vprašanje nemške vojaške enakovrednosti. Včerašnji listi naglašajo, da angleška vlada odločno dela na tem, da se do 4. novembra, ko se bo zopet sestalo predsedstvo razorožitvene konference, od strani vse zapreke, ki zadržujejo Nemčijo, da bi se vrnila na razorožitveno konferenco.

LONDON, 20. oktobra. Če glede kralja, kjer naj bi bila konferenca štirih velesil, ne bo prišlo do sporazuma, prevladuje namera, da se to vprašanje potem sploh odloži. V tem primeru bi vse države-podpisnice versajske mirovne pogodbe obelodanile skupno izjavo, v kateri bi naglasile, da se določila te pogodbe ne morejo spreminjati enostransko, temveč le z medsebojnim sporazumom. S tem vprašanjem se je bavila na svoji včerašnji seji tudi angleška vlada.

Madžarska adresa Mussoliniju

RIM, 20. oktobra. Presbiero predsedništva vlade poroča: Mussolini je sprejel madžarsko deputacijo, ki ji načeluje pl. Pekar. Odposlaništvo je izročilo Mussoliniju adreso v imenu 2152 madžarskih društev z 2 milijonoma podpisov. Podpisi so vezani v 300 zvezkov. V svojem izročilnem govoru je Pekar izrazil globoko zahvalo madžarskega naroda Mussoliniju za njegovo prijateljstvo, ki ga je že tolikokrat dokazal. Mussolini je adreso sprejel z zahvalo Pekarju in madžarskemu narodu.

Ulster proti Irski

BELFAST, 20. oktobra. Ulster, to je Severna Irsko, nikakor noče pristati, da bi postal sestavni del zedinjene Irske in bi bil združen z Južno Irsko v eni državi. To so izjavili odkrito vsi listi, kakor tudi sam ministrski predsednik Ulstra Craigavon, ki naglašja v svoji izjavi: »Mi stojimo brezpogojno izven pogajanj, ki se vodijo med Anglijo in Irsko.

Naše pozicije ne more omajati nihče. Ker ni predmet akutnih vprašanj naša zadeva, so tudi vsi koraki v tej smeri nepotrebni.« Dalje je Craigavon odločno nastopil proti izjavi De Valere, ki pravi, da je rešitev vseh vprašanj v zedinjenju in združitvi Ulstra in svobodne Irske.

OGROMEN DEFICIT FRANCIJE.

PARIZ, 20. oktobra. Po predvčerašnji seji finančnega odbora zbornice je bilo izdano naslednje obvestilo: Odbor se je sestel še poprej, preden je bil dotiskan novi proračun v celoti, z namenom, da bi omogočil pravočasno vršitev proračunske debate in bi se tako vlada izognila dvanajstinam. Eden izmed članov je naglasil, da bo letos znašal po informacijah iz zanesljivega vira proračunski primanjkljaj Francije 12 milijard frankov. Zato je treba najti pota in sredstva, da se bo ta deficit kril in proračun spravil v ravnotežje. Izjavo člana odbora je potrdil pozneje tudi sam proračunski minister Palmade.

Anglija in Rusija

LONDON, 20. oktobra. O priliki odpovedi trgovinske pogodbe z Rusijo piše »Financial News«, da ta sklep ni naperjen proti normalnim trgovinskim odnosom s Sovjetsko Rusijo. Angleško tržišče ne more ostati za Sovjetsko Rusijo, kakor tudi ne za vse ostale države, v katerih so produkcijski stroški abnormalno nizki, na razpolago v isti izmeri, kakor doslej. Z ozirom na to tudi nimajo sedanji ukrepi v tej smeri nikakega političnega pomena. Naravno pa je, da je z odpovedjo trgovinske pogodbe postalo aktualno vprašanje imunitete ruskega trgovinskega predstavništva v Londonu, ki je vedno znatno škodovalo interesom angleške trgovine.

REŠEVANJE BELGIJSKE KRIZE.

BRUSELJ, 20. oktobra. V političnih krogih se smatra za neverjetno, da bi mogel sedanji ministrski predsednik Rancin zopet prevzeti mandat za sestavo nove belgijske vlade. Nasprotno pa prihaja v poštev možnost vlade, ki bi jo sestavili socialisti in liberalci. Glavni svet belgijske delavske stranke bo imel v tej zadevi danes popoldne odločilno sejo.

BOLGARIJA BO SODELOVALA.

SOFIJA, 20. oktobra. Bolgarska delegacija, ki bo sodelovala na balkanski konferenci v Bukarešti, je že sestavljena. V delegaciji so odvetnik Trifun Trifunović, bivši poveljnik Sofije general Lazarov, odvetnik Djakov in predsednica ženske zveze Ivana Dimitrova.

Dnevne vesti

Iz seje mestnega sveta in upravnega odbora

NOVA GRADBENA DOVOLJENJA. — SKRB MESTNE OBČINE ZA DELOŽIRANCE.

Mestni svet mariborske občine je podelil na sinočnji seji več gradbenih dovoljenj, in sicer: Ivanu Manfredi za zgradbo visokopritlične hiše v Medvedovi ulici, dr. Franju in Berti Jankovič za zgradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Gregorčičevi ulici, Ljudmili Schusterjevi za enonadstropno stanovanjsko hišo v Prinčipovi ulici, Ivanu Majerju za enonadstropno stanovanjsko vilo v Kamniški ulici, dr. Otonu Blankej za napravo izloženega okna in vhoda v hiši v Tattenbachovi ulici, Pokojniškemu zavodu za preureditev hotelske kuhinje na Kralja Petra trgu, Petru Močniku za postavitev ograje v Koseskega ulici, dr. N. Boeziu za postavitev nove ograje na Koroški cesti, Ivanki Weissovi za preureditev hiše v Slovenski ulici, Mariji Gečevi za preureditev skladiščne lope za vozove na Tržaški cesti, Viljemu Abtu za zgradbo hladilnice, garaž, skladišča ter lesene odprte lope v Kežarjevi ulici, Ani Reiserjevi za preureditev obstoječih garaž v trgovske lokale v gornji Gosposki ulici in Frančiški Skrobarjevi za preureditev mizarske delavnice v stanovanjske svrhe pri hiši na Tržaški cesti.

Nadalje je mestni svet podelil v proračunu predvidene podpore Dijaški kuhinji v Mariboru in Glasbeni Matici. Ugodil je prošnjam za oprostitev občinske davčine za novo zgrajene hiše: Antonu Kronvoglu v Gajevi ulici, Antonu Vitezu v Dalmatinski ulici, Filipu Čeriču v Jelčičevi ulici, Jakobu Čelu v Beograjski ulici, Karolini in Mihaelu Bernetiču v Koseskega ulici, Hermanu Bergu na Glavnem trgu, Hildi Žitnikovi in Frideriku Heinzu v Gregorčičevi ulici ter Hra-

nilnici dravske banovine v Gosposki ulici.

Foto-klubu Ljubljana, ki bo s pomočjo mariborskih amaterjev priredil veliko razstavo v času od 22. t. m. do 6. novembra, je dal na razpolago kazinsko dvorano. Zadrugi perutinarjev, ki bo priredila 6. novembra razna predavanja, pa dvorano v kinu »Apolo«.

Mestni svet je v nadaljevanju seje odklonil razne prošnje za postavitev raznih stojnic, naknadno pa je odobril sklep tržnega odseka, ki je izdal 27 kostanjarem dovoljenje za postavitev stojnic. — Sokolu Matici je dovolil uporabo mrzlega bazena za plavalne treninge v zimskih mesecih. Ugodil je deloma tudi raznim prošnjam glede prirastkarine, kakor tudi glede kuluka.

Po končani seji mestnega sveta je imel svojo sejo upravni odbor mariborske mestne občine pod predsedstvom župana dr. Lipolda. Razpravljali so o raznih občinskih zadevah in odstopil večino predlogov občinskemu svetu. Ker sta se na apel mestne občine, da bi hišni posestniki dali na razpolago razne prostore, ki bi jih mestna občina na svoje stroške preuredila v zasilna stanovanja, odzvala le 2 mariborska hišna posestnika in še ta pod nesprejemljivimi pogoji, je upravni odbor osvojil predlog, da bo mestna občina zaprosila generalno direkcijo za stare vagonne. Te vagonne bi mestna občina postavila v mestni gramozni jami na Teznem ter jih primerno preuredila za zasilna stanovanja deložirancev iz barake v ulici Kraljeviča Marka. Upravni odbor je pooblastil mestnega župana, ki bo odpotoval že jutri v Beograd, da intervenira v tej zadevi.

na čelu. Najprej je spregovoril o zaslugah dr. Černiča kot zdravnika ter o njegovi veliki srčni dobroti predsednik tukajšnjega Zdravniškega društva dr. Jankovič, nakar sta mu izrekla v slovo tople besede še župan dr. Lipold v imenu občine, v imenu zdravniških tovarišev pa primarij docent dr. Matko. Ves potek večera je pokazal, kako priljubljen je bil dr. Černič v Mariboru v vsem tukajšnjem javnem življenju ter kako globoko vrzel je zapustil njegov odhod.

Seja pripravljalnega odbora za jesenske prireditve Mariborskega tedna bo jutri ob pol 19. v mestni posvetovalnici.

Sestanek interesentov za gradnjo lesenih hiš bo jutri zvečer ob pol 20. uri v Narodnem domu. Ker se posebna vabilo niso razposlala, so vabljeni vsi zanimanci, da se sestanka, na katerem se bo razpravljalo podrobno o tekoči gradbeni akciji, zanesljivo udeležijo.

Akcijo za gradnjo lesenih hiš so pokrenili tudi mariborski mestni uslužbenci. Kakor smo izvedeli, nameravajo osnovati svojo zadrugo, ki bo vodila vsa nadaljnja dela. Nedvomno bo mestna občina podprla z razpoložljivimi sredstvi ta njihov pokret in jim priskočila v pomoč.

Redek jubilej. Prihodnjo soboto bo obhajal v krogu svoje družine upokojeni železničar g. Leopold Varl osemdesetletnico svojega rojstva. Jubilar je služil 35 let pri železnici in stopil pred leti v zasluženi pokoj. Z ženo Marijo, rojeno Sternad sta vzgojila v narodnem duhu sedem otrok, od katerih so jima umrli trije, dva pa sta železničarja, eden učitelj in eden je stotnik v južni Srbiji. Jubilar tu, ki je še čil in krepak, kliče tudi mi: »Na mnoga leta!«

Grobovi. V splošni bolnišnici je preminul v starosti 45 let upokojeni vlakovodja drž. železnic g. France Sekolc. Pogreb bo v soboto ob 15. uri iz kapele na mestnem pokopališču. — V torek popoldne je preminula v tukajšnji bolnišnici tudi kuharica Marija Pahičeva, stara 70 let. Pokopali jo bodo danes popoldne ob pol 17. uri na pobreškem pokopališču. Pokojnikom blag spomin, preostalim naša sožalje!

Skrivnosten nočni uboj v Gaberniku

Neznanec ubil 23letnega fanta Jožeta Kita.

Ko je skupina Gaberničanov šla v ponedeljek jutraj mimo Kitovega, po domače Poldekovega travnika v Gaberniku pri Polčanah, je nenadoma opazila, da leži na travniku ves okrvavljen možiki. Šli so k ranjencu in spoznali v njem 23letnega Jožeta Kita. Na glavi je imel veliko rano, zadano s kolom in je bil nezavesten. Smrtno ranjenega mladeniča so domačini odnesli na njegov dom, kjer so ga mati vdova in sestre spravile v posteljo in poslane po zdravnika. Toda bilo je že prepozno, mladenič je okoli 9. ure umrl ne da bi se bil zavedel.

S seboj je odnesel na drugi svet tudi skrivnost svoje tako tragične smrti. Vse je sedaj mogoče samo domnevati. Mladi Kit je šel v nedeljo zvečer vasovat in se je najbrže pozno ponoči vračal proti domu. Kdo, kako in zakaj ga je napadel in pobil, še ni znano. Najbrže ga je napadalec čakal za njihovo kapelico, ki stoji koncem travnika na katerem so ga zjutraj našli, planil nanj in ga udaril s težnjakom tako močno po glavi, da mu je zdrobil lobanjo.

Se bolj tragično je, da je bil ubiti Jože poslednji sin Kitovih, po domače Poldekovi. Dva njegova starejša brata sta namreč padla v svetovni vojni. Mladeniča so pokopali včeraj na kostrivniškem pokopališču, orožniki so pa uvedli obširno in temeljito preiskavo, da bi ugotovili kdo je ubijalec. Upajmo, da se jim bo to v najkrajšem času tudi posrečilo.

Odhodnica primarija dr. Černiča. V ponedeljek zvečer se je v tukajšnjem hotelu »Orel« na prav iskren način poslovila od v Ljubljano odhajajočega bivšega primarija mariborske javne bolnišnice dr. Mirka Černiča vsa mariborska odlična javnost, predvsem pa njegovi ožji prijatelji, znanci in stanovski tovariši, med katerimi so bili tudi zastopniki oblasti, oba okrajna glavarja dr. Ipavic in Makar ter mestni župan dr. Lipold. Včeraj se je udeležila tudi polnoštevilno mariborska zelena bratovščina s svojim predsednikom ravnateljem Pogačnikom

Četrtnska vožnja za mariborske jesenske prireditve. Prometno ministrstvo je odobrilo za jesenske prireditve, ki bodo v času od 5. do 7. novembra vsem udeležencem četrtnsko vožnjo.

Zimske krasote Radstadtskih planin. Danes ob 20. uri vsi v dvorano združne gospodarske banke na predavanje gosp. Rittmana iz Radstadta.

Posestno gibanje. Tvrdka »Motors Sales Central«, garažna in avtomobilska prometna družba v Mariboru je prodala odvetniku dr. Danilu Komavliju hišo št. 17 v Franciškanski ulici skupaj z delavniciami ter garažo za 670.000 Din.

Tukajšnja šolska poliklinika sporoča, da se pojavlja med šolsko dečo angina v velikem številu, ki pa nima ničesar skupnega z nekaj sporadičnimi primeri škrlatice, ki so se pojavili v mestu. Vendar naj starši pazijo ter naj otrok ne pošiljajo ven, ako opazi, da je telesna temperatura povišana.

Nedeljeno uradovanje pri mestnem magistratu. Ker je pri nekaterih državnih uradih uvedeno nedeljeno uradovanje, namerava uvesti mestna občina mariborska iz razlogov štednje nedeljeno uradovanje tudi v svojih uradih. O tem predlogu bo razpravljala še občinski svet na svoji prihodnji seji in je pričakovati, da bo osvojil predlog že z ozirom na to, ker dosežanja razdelitev uradnih ur pri mestnem magistratu ni najbolj posrečena.

Tlakovanje Sodne ulice. Ker se je ga. Pipuševa pritožila proti razlastitvi sveta ob njeni hiši na vogalu Aleksandrove ceste, ki je neobhodno potreben za regulacijo Sodne ulice, se bo ulica tlakovala samo do Marijine ulice, odnosno do nove palače OUZD. Ostali del do Aleksandrove ceste bo moral počakati na tlakovanje do rešitve omenjene pritožbe.

Krajevni odbor Rdečega križa v Krčevini priredi v nedeljo 23. okt. točno ob 15. uri v šoli gledališko predstavo igre »Šola v nebesih«. Pred igro bo kratko predavanje o naši narodni zgodovini in balkanski vojni 1. 1912-13. Vstopnina: stojišče 3 Din, sedež 5 Din. — Čisti dohodek prireditve je namenjen za nakup obleke in obnovo ubogim učencem. Za številno udeležbo se priporoča odbor.

Tu je časnikarje in časopise bodo kljub prepovedi direktnega voza tudi od 1. novembra dalje dobavljale svojim odjemalcem iste knjižarne kakor doslej, ker ni v tem oziru sploh nobene spremembe. Mariborski knjižarnarji. V. Weixl.

Plesna šola Sokola Maribor II je vsak ponedeljek in četrtek ob 20. do 22. ure v dvorani brata Renčelja na Pobrežju. — Zdravo!

Za ženo, za moža in za otroke
„TEMPO“ čevlji na obroke
LJUBLJANA CELJE MARIBOR
Gledališka 4 Aškerčeva 3 Slovenska 18

Tombola. Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev, krajevna skupina Maribor, naznanja cenjenemu občinstvu, da priredi veliko dobrodelno tombolo 9. aprila 1933. ter prosi društva naj bi upoštevala določen termin. Odbor.

Ukradene piške. Ko je davi stopila posestnica Julijana Kovačičeva doma iz Mihovc v neko trgovino v Vetrinjski ulici, je pustila košaro z devetimi piškami pred vratmi. Prestrašeno pa je pogledala, ko je prišla iz trgovine, ker košare s piškami ni več bilo. Kovačičeva se je podala na policijo in prijavila tatvino.

Nezgoda. V Peklu pri Mariboru se je včeraj ponesrečil 21letni posestnikov sin Ivan Gasner. Na opolzkih tleh je spodrsnil in padel ter si zlomil levo roko vapestju. Pri delu pa se je včeraj popoldne vsek s sekuro v levo roko zidarski pomočnik Ivan Novak, stanujoč v Splavarski ulici. Oba ponesrečenca se zdravita v tukajšnji splošni bolnišnici.

S policije. Včeraj in davi je policija aretirala pet oseb, in sicer Helmuta V., ker je brez potnega lista prekoračil državno mejo, mesarja Vincenca M., ker je pripeljal na trg slabo meso, nekega Alojzija in Marijo O. zaradi razgrajanja in posestnika Mirka R., ker se je pijan peljal na vozu in ogrožal varnost pasantov.

Zimski športniki in lahkoatletiki. V petek je v dvorani združne gospodarske banke praktično predavanje o »Smuški gimnastiki«. Vabimo vse športnike in lahkoatlete, da se tega predavanja udeležijo polnoštevilno, in sicer vsi v telovadnih oblekah, ker bo to prvi trening za letošnjo sezono.

Narodno gledališče

Repertoar.

Četrtek, 20. oktobra ob 20. uri »Zvedave žene«. Red B. Zadnjič.
Petek, 21. oktobra. Zaprto.
Sobota, 22. oktobra ob 20. uri »Friderika«. Premiera.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih motenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sezite takoj po staropreizkušeni »Franc Jožefovi« grenčici! Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franc Jožefova« voda izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »Franc Jožefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Skavtizem

Jamboree 1933

Taborišče.

Gödöllő ima 12.000 prebivalcev in leži 28 km od Budimpešte. Lovski grad je bil zgrajen v 18. stoletju in je bil od leta 1867. do 1918. letni dvorec madžarskih kraljev, sedaj pa je na razpolago regentu. — Parki in gozdovi so polni divjačine in vsa okolica je nenavadno lep teren za tabor. Z Budimpešto je zvezan Gödöllő z dvotirno železnico, dvema tramvajskima progama in tremi avtomobilskimi cestami.

Za tabor primerni teren meri 3 km² ter je z železnico in dvornimi poslopji razdeljen na tri dele (»podtabor«). Prvi del obsega tri oddelke, drugi, razsežnejši, jih ima pet in še stadion, na tretjem pa bo arena, gledališče, prostor za parade in še en podtabor. Trgovska četrt je med mestom in drugim delom. Različna mesta taborne uprave (taborna policija, pisarna, zabavišča itd.) so deloma razdeljena v mestu, pa tudi tabornih hišic v bližini kolodvora se bo poslužilo vrhovno taborno poveljstvo. Taborovo vodstvo samo, delegati, mednarodni urad in mednarodna konferenca pa bo v poslopih reda »Prémontres« na drugi strani železnice.

Poldrug kilometer od glavnega taborišča leži pomožni tabor, od koder se bodo taborniki udeležili velikih svečanosti. Tabor skavtov-zrakoplovcev bo urejen za približno 100 oseb tudi 1½ km od glavnega taborišča in bo prikladen za vaje in demonstracije v jadralnem letalstvu.

Osnovne edinice sestojijo iz 35 članov, in to iz 3 vodij in 4 vodov po 8 članov. V taboru je napeljan vodovod, in vsaki osnovni edinci stoji na razpolago po 1 pipa. Vsaka osnovna edinica dobi taborišče, veliko 25x25 m. Umivanje bo v skledah (lavorjih), ki se bodo dobivale na posodo. Razen tega bodo na razpolago tudi prhe (»tuši«). Pokrite latrine so pri vsakem taboru. Glavne prometne poti v taboru so tlakovane in električno razsvetljene. Sanitetna služba je organizirana v vsakem podtaboru, za prvo pomoč pa bodo vedno pripravljene avtomobili in taborni lazareti. Razen tega pa bodo pripravljene tudi bolnišnice v Budimpešti. Za preprečenje eventualnih pri merov epidemije bo poskrbljeno. V taboru bo urejena državna pošta, telefon in brzojav. Radi izrecnega odobrenja madžarske vlade uživa tabor popolno eksteritorialnost, tako, da prestopki proti javnemu redu in sigurnosti spadajo pod taborno poveljstvo, ki bo svoje navedbe izvrševala preko svojih (skavtskih) oddelkov, kakor taborne policije, gasilstva i. t. d.

Dohod na jamboreejevo taborišče je možen z vlakom, električno železnico, avtobusom in avtomobilom. Za skavtske avtomobile bo napravljena provizorna garaža. Privatni avtomobili bodo parkirali v bližini tabornih vhodov na posebnih mestih.

Taborni poveljnik je grof Pavel Teleki, častni Chief Scout madžarski in član mednarodnega skavtskega komiteja. Pri njegovem delu mu pomagajo posebni oddelki za: prehrano, inozemske posle, gradnje, tisk, zabavo, sk. delo, izlete, vodništvo po Budimpešti, pomorske, porčne in jezerske skavte, zrakoplovce, letalce, zdravstvo, religijo in sprejemanje.

Delovanje ravnatelja dr. Tominška

K POSLOVITVI KLASIČNE GIMNAZIJE OD SVOJEGA VODITELJA.

Danes se poslavlja mariborska klasična gimnazija od svojega ravnatelja g. dr. Tominška, ki jo je vodil od leta 1911. do letos, torej 21 let. Ne samo, da je bila to za zavod prilično dolga doba enotnega vodstva, bila je tudi važna doba v zunanem in notranjem razvoju.

Mariborska klasična gimnazija je ena najstarejših v naši državi, saj je bila ustanovljena že 8. januarja 1757. leta po jezuitu Adalbertu baronu Purgstallu s cesarskim razpisom. Leta 1773. je bila razpuščena, a 2 leti kasneje zopet odprta. Od leta 1781. so bili na zavodu privatisti, od leta 1790. pa posvetni učitelji. Že v ustanovnem pismu stoji, da morata biti med učitelji vedno dva Slovence, saj je bila gimnazija namenjena slovenskemu prebivalstvu Spodnjega Štajerja. Ali tekom časa je postal in postajal zavod vendarle nemški; slovenščina se je skrčila samo na svoje ure, pa čeprav je bilo med učitelji vedno nekaj Slovencev. Učenci, ki so prihajali v gimnazijo, so morali točno obvladati nemščino, ako so hoteli pouku slediti. Šele leta 1889. so bili osnovani slovenski razredi, kjer naj bi se poučevali vsaj latinščina, matematika in verouk v slovenščini.

Tako je bilo stanje, ko je prišel dr. Tominšek kot ravnatelj iz Gorice v Maribor. Pravkar je bil dosegel, da se razdeli goriška gimnazija v tri oddelke, med njimi tudi v slovenskega. To svoje stremljenje je nadaljeval tudi v Mariboru, in že kar v prvih letih se mu je posrečilo, da so se smeli poučevati tudi drugi predmeti v slovenščini. Tako bi bila nižja gimnazija kmalu popolnoma slovenska, kakor ni bila razen škofovih zavodov nobena niti na Kranjskem, da ni leta 1914 preprečila nadaljnjih uspehov svetovna vojna. Težavni časi med svetovno vojno so zahtevali tudi od dr. Tominška, da se je ravnal po ukazih in navodilih od zgoraj, pri čemer pa ni pozabil, da mora varovati slovenski zavod pred nemško nasilnostjo in da mora zapirati vrata svojega zavoda pred političnimi prenapetostmi.

Ko pa je prišel prevrat in je bilo treba celotno šolstvo v Mariboru posloveniti, je prevzel to nalogo dr. Tominšek in jo, kakor sicer vedno, izvršil mirno in lahko; kajti vedno in povsod se je pač pokazal izbornega organizatorja. Njegova šola je bila vedno v najlepšem redu in zato ni čuda, da je bila in je še deležna najlepšega slovesa.

Dr. Tominšek pa ni bil samo ravnatelj zavoda, bil je najboljši prijatelj svojim učiteljem in oče svojim dijakom. Kogar koli so trle skrbi, kdorkoli je iskal pomoči, vsakdo je lahko potrkal na njegova vrata in za vsakega je našel čas, dobro besedo, pameten nasvet in pomoč, pa čeprav je zaradi tega brlela v njegovi pisarni večer za večerom luč skoraj do polnoči. Zaradi njegove človekoljubnosti, zaradi njegove srčne dobrote, se od njega poslavlja klasična gimnazija tako težko, poslavlja se učiteljski zbor, poslavljajo se učenci z željo, da mu je formelni pokoj le prilika za nadaljevanje organizatornega, znanstvenega in človekoljubnega dela, da pa je tudi doba, ki jo naj dr. Tominšek posveti sebi, ko je doslej posvečal ves svoj čas drugim. Še na mnogo srečnih in veselih let!

Dr. P. St.

Prva slovenska fotografska razstava v Mariboru

K otvoritvi 22. t. m. v kazinski dvorani.

Fotografski sport si je utrl pot med Slovence že v predvojnem času in imena, kakor Berthold, Brinšek i. dr., so si pri nas kakor v tujini pridobila sloves. Do pravega razmaha pa je prišel v povojnem času, ko je zajel tako široke ljudske plasti, da lahko govorimo o njem kot o pravem ljudskem sportu. Sporedno s tem razmahom je šel razvoj slovenske umetniške fotografije, v kateri je doslej prednjačila Ljubljana. Po lanskem ustanovitvi svojega fotografskega kluba so ljubljanski amaterji organizirali že tudi dve uspešni razstavi, a pri zadnji na jesenskem velesojmu, je bil poleg drugih slovenskih krajev dobro zastopan tudi Maribor.

Sedaj je sklenil Fotografski klub Ljubljana, da pojde z najboljšimi slovenskimi deli z obeh razstav in z novimi deli v obmejni Maribor. Razstava ima dvojen pomen: Pred vsem hoče spodbuditi mariborske fotografske amaterje, da bi se organizirali po vzgledu Ljubljane v organizacijo, ki bi sodelovala z njo v plemeniti tekmi za razvoj slovenske umetniške fotografije. Potem hoče pokazati tudi našemu življu izven Ljubljane, kaj zmore fotografski amater, ki se z vso resnostjo poglubi v vse možnosti, ki mu

jih daje fotografska kamera. Kakšen pomen ima fotografija poleg umetniškega tudi za tujski promet, za folkloro i. t. d., bo utegnil spoznati vsak obiskovalec sam.

Razstava, ki se je bodo v večjem številu nego kdaj prej udeležili tudi mariborski fotografski amaterji in ki je postala mogoča z uvidno pomočjo javnih lokalnih činiteljev, zlasti pa tudi s požrtvovalnim sodelovanjem priznanega mariborskega fotografskega amaterja g. Vlada Cizlja, se odpre v soboto 22. t. m. v veliki kazinski dvorani, in naša javnost bo gotovo s številnim obiskom dokazala, da zna ceniti prizadevanja naših fotografskih amaterjev in amaterjev iz ostalih krajev naše banovine.

Sokolstvo

Uspeh fotografskega natečaja Sokolske župe Maribor.

Ob priliki letošnjih lahkoatletskih tekem smo razpisali natečaj za najlepše posnetke s teh tekem. Natečaj je imel popoln uspeh. Število udeležencev natečaja je bilo dokaj veliko in prav tako število slik, ki skoraj vse kažejo, da imajo naši mladi amaterji mnogo smisla za lepo in ukusno fotografijo, pa tudi tehnično dovršenost. Sokolska župa Maribor se zahvaljuje vsem tvrdkam, ki so darovale lepe nagrade in s tem pripomogle k lepemu uspehu natečaja ter dale vzpodbudo našim amaterjem. Nagrade so prejeli naslednji amaterji: I. nagrada: fotografski aparat Dolly — darilo tvrdke Ivan Pečar, Maribor — br. Marjan Jurjavčič — Maribor. (6 slik). II. nagrada: fotografski aparat 9x12 — darilo tvrdke C. Th. Meyer, Maribor — br. Ivo Čelhar — Maribor. (5 slik). III. nagrada: fotografski aparat Kodak — darilo tvrdke Kodak, Zagreb — br. Ludvik Mikelič — Maribor. (6 slik). IV. nagrada: fotografski aparat Zeiss (Box) — darilo tvrdke M. Kanc, Maribor — br. Zlatko Zej — Sv. Vid pri Ptuj. (4 slike). V. nagrada: fotografski aparat Einsign Cupid — darilo tvrdke Vlasič, Maribor — br. Ciril Hočevnar — Studenci. (6 slik). Imenovani naj dvignejo nagrade v župni pisarni — Nar. dom.

Redna telovadba Sokola Maribor II. Pobrežje.

Redne telovadne ure članov so ob torkih in petkih od pol 21. do 22. Članice telovadijo ob sredah in sobotah od 20. do 22., moški naraščaj ob torkih in petkih od 19. do pol 21., ženski naraščaj ob sredah in sobotah od pol 19. do 20.

ODOL
ohranjuje
zobe čiste,
snežnobeleste
in ima slasten,
osvežujoč okus.

Sokolsko društvo Maribor - matica

poziva vse vodnike in vodnice na meddruštveno sejo vodnikov oddelkov mariborskih in okoliških društev, ki bo v soboto 22. 10. 1932 ob 19. uri v spodnji mali dvorani Narodnega doma. Zdravo!

Sport

Primorje:Železničar.

V nedeljo 23. t. m. ima Maribor za gosta zopet ljubljanskega predstavnika, in sicer ASK Primorje, ki se bo srečal s SK Železničarjem. Oba nedeljska nasprotnika sta resna aspiranta za naslov prvaka. SK Železničar je v izredni formi, kar je dokazal v dosedanem prvenstvenem tekmovanju, ko je porazil Rapida in ljubljansko Svobodo. Primorje je svojo postavbo spremenilo in bo nastopilo v nedeljo v jačji postavi kot zadnjič proti ljubljanski Svobodi. Primorje je tudi znano kot izredno vztrajno in borbeno moštvo in je gotovo, da bo nedeljska tekma ena najzanimivejših v jesenski sezoni in utegne privabiti lepo število gledalcev.

Tekma se bo pričela ob 14.45 na igrišču ISSK Maribora, in sicer ob vsakem vremenu.

ISSK Maribor — lahkoatletski odsek.

Jutri v petek 21. t. m. bo pod okriljem ZSO-SPD Maribor v dvorani Zadržne gospodarske banke predavanje gosp. Rittmanna, diplomiranega smuškega učitelja o smuški gimnastiki. Pozivam vse člane našega odseka, da se predavanja polnoštevilno udeležijo ter da prinesejo s seboj črne hlačke in copate. Po teoretičnem predavanju bodo praktične vaje. — Načelstvo.

Makso Koren:

Manja

Sedeli smo toplega poletnega večera pri turški kavi v veliki, odlični atenski »Alhambri« in načenjali najvažnejša vprašanja iz dnevnega tiska. Najbolj smo se razvneli o nasprotujočih si stališčih glede angleških in francoskih kolonij ter se pri tem dotaknili tudi lastnosti, ki Angleže najbolj usposabljaajo za vodstvo svetovnega gospodarstva. V družbi je sedel tudi inženjer, Nemec, ki je kljub svojim štiridesetim letom predotoval ogromen del sveta. Zamišljeno je pokimal in hladno pristavil:

»V politiki nas nedvomno prekašajo, v izrazito človečanskih vprašanjih pa daleč zaostajajo za drugimi narodi. Često sem imel vtis, da so nam Angleži kljub germanskemu sorodstvu čustveno mnogo bolj tuji, kakor Romani ali celo Slovani; so nam živo nasprotje in se nam pogosto zde oddaljenejši, kakor so nam prebivalci Marsa...«

Za hip je umolknil, nato pa so se mu oči nenavadno zaiskrile in je živahno nadaljeval:

»Nekoč sem to izrazito razliko, — bilo je za časa mojega bivanja v Sprednji Indiji, — občutil zelo močno.«

Zopet mu je zastala beseda in je izgledalo, kakor da ne namerava nadaljevati pripovedovanja svojega indijskega spomina. Ko pa je opazil v sebe uprte naše radovedne oči, je odmahnil z roko in pričel pripovedovati:

»Takrat sem bil uslužben pri anglo-indijski vladi z nekimi večjimi merjenji, ki so me prisilila, da sem prebil dalje časa na dvoru enega najbogatejših indijskih vazalskih knezov. Knez, mlad Hindu prikupne zunanosti, me je naglo vzljubil in me vabil na vse svoje love. Če sem

količ kaj utegnil, sem mu delal družino na lovskih pohodih širom džungle. Zlasti so me zanimali lovi na tigre. Svojo naklonjenost mi je pa izkazal še posebej s tem, da mi je opremil moje bivališče razen s krasnim orientalskim pohištvom tudi z divno, očarljivo krasotico iz lastnega harema.

Bila je to Manja, vitka dvanajstletna Hindustanka, telesno zrela ženska, po duši pa otrok, ki je nalikovala bolj redkemu tropičnemu cvetu, kakor pa ženski. Nisem vedel, kaj naj počnem z njo. Seveda tega knezu nisem smel reči, še manj pa sem se mu jo upal vrniti, ker bi ga s tem smrtno razžalil. Uredil sem Manji nekaj sob, jo vsak dan obiskoval in se razveseljeval na njej nekako tako, kakor na redkem ptičku, ki draži in omamlja oči s svojo pestro zunanostjo, ne zapusti pa v človeku globljih utisov.

Manja je bila s tem načinom življenja vidno zadovoljna in srečna. Zabavala se je s svojimi služabnicami; razkošje in slaščice, ki sem ji jih vsak dan prinašal, so ji vzbujale pravo otroško veselje, višek doživljanja pa je našla od časa do časa v zasanjanem plesu, ki ga je plesala popolnoma gola. V mehke somraku sobane je izgledala plešča deklica kakor nepopisno krasen bronast kip, ustvarjen od Stvarnika samega.

Pri vsakem mojem obisku me je pozdravljala vedno z enako navno iskrenostjo, prav tako, kakor pozdravljajo pri nas sedemletna dekletca svoje ljubljene stričke. Prebrskala je z nenarejenim poželjenjem majhne sladkosnedne opice moje žepe, gugala se je na mojih kolenih in čebljala brez vsake prave besedne zveze. Drugič mi je zopet razkazovala raznobarne robe, kite cvetja, ki jih je sama spletla z drobnimi, večji-

mi prstki, ali pa je zaplesala svečan hindustanski ples v blesku svoje bronaste nedolžne nagote.

Smejala se glasno ni nikdar, še manj pa sem jo videl jokati se. Bila je kakor bajka iz starodavnih dni, ali kakor lepa pesem v čaru mesečne noči.

Tako sem vsaj mislil takrat, ko še nisem poznal značaja tega čudovitega bitja. Toliko izrednega samozatajevanja ali pa pretvarjanja, kakor pač hočete, še nisem videl dotlej. Razjasnilo mi ga je golo naključje.

Knez mi je nekega jutra poslal v nov dokaz svoje naklonjenosti dragoceno majhno opico, ki sem jo podaril Manji, vedoč, da je v njenih rokah pač v najboljši oskrbi. In res je je bila zelo vesela. Žal pa njuni odnošaji niso ostali dolgo dobri.

Nekega popoldne je opica zlobno raztrgala kito cvetja, ki jo je Manja spletla, hoteč me z njo posebno razveseliti. To je dekletce tako razburilo, da je planilo na ubogo živalco in jo v trenutku zadavilo s svojimi drobnimi, skrbno negovanimi prsti. Po naključju sem bil tedaj na daljšem potovanju v notranjosti dežele. Ko sem se čez dva dni vrnil, sem začuden zvedel, da je bila Manja na kneževu povelje odeljana in da jo bo kaznoval zaradi umora svete živali.

Nemudoma sem pohitel k njemu in ga prosil, naj mi vrne Manjo, ki sem se na njo nevede močno navezal, kar mi je knez s čudnim smehljajem tudi takoj obljubil. Odvedel me je na prostrano dvorišče za palačo, kjer sva se ustavila. V stranskem poslopju so se odprla velika vrata, skozi katera sta dve stari Indijki privlekli Manjo, oblečeno v svečano obleko. Na knežev migljaj sta ženščini strgali lahno obleko s prestrašene deklice, na drugi knežev gib pa je dostoj-

anstveno prikorakal pred nas ogromen slon, čigar z zlatom prevlečena okla sta se zalesketala v solncu, kakor dvoje mogočnih sulic.

Slon se je ustavil, pogledal z bledimi, starikavimi očmi okrog sebe, grozovito zatrobental in se pognal z napol dvignjenimi uhlji proti Manji.

Manja je s strašnim krikom padla na kolena in si v nepopisni grozi zakrila obraz s trepetajočima rokama. V tem pa je slon že v mogočnem loku objel z rilcem vitko dekliško telo, ga kot lahno peresce vrgel visoko v zrak in ga v naslednjem hipu zopet elegantno ujel, kakor spreten klovn v cirkuški areni. Še dvakrat je ponovil to grozno predstavo, ne da bi mogel jaz, prevzet od strašnega prizora, posredovati. Nato pa je slon s častitljivo mirnostjo pokleknil in položil pred kneževe in moje noge otrplo Manjino telo.

»Vzemi jo nedotaknjeno, kakor sem ti jo obljubil!« me je vzdramil knežev posmehljivi glas.

Planil sem k negibnemu telesu moje Manje in ga s tesnim objemom privel k sebi. Ostra bolečina me je prevzela, ko sem spoznal v lepem obrazu mrzli dih — smrti... Umrla je od blaznega strahu...

Inženjer je prenehal in srebral nekaj požirkov iz svoje skodelice. Onemeli smo zrlj vanj, on pa je nadaljeval z vsakdanjim, nekoliko poudarjenim glasom:

»Ko sem kmalu nato pripovedoval o tem dogodku angleškemu vladnemu zastopniku in ga prosil za posredovanje, se je mrzlo nasmehnil in mi dejal z značilno angleško brezbriznostjo: »Obžalujem, mister, toda mi se principielno ne vmešavamo v — zasebne zadeve domačinov.«

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

29

Potem je odšla kraljica s svojim spremstvom v admiralovo kabino, kjer ji je bil serviran zajutrak, pripravljen po domačinskem običaju iz slaščic in sadja in zalit nato s starim rumenim šampanjcem.

Med tem so se kraljičine spremljevalke, izbrane iz vseh stanov, razkropile po vseh prostorih naše ladje in napravile strašen vik in krik, mečoč mornarjem pomaranče, banane in cvetice.

Z nami je šla tudi Rarahu, ki se je bila vkrcala s kraljičinim spremstvom. Rarahu — vsa zamišljena in resna sredi tiste prevelike veselosti. — Pomare je odpeljala s seboj najboljši zbor himen iz vseh svojih okrajev, in ker je bila Rarahu najboljša apirska pevka, je bila povabljen tudi ona na to nenavadno prireditve.

Ob tej priliki je neobhodno potrebno, da omenim tudi »tiare miru«, stvar, ki ni podobna nobenemu delu oprave evropskih žen.

Tiare je neke vrste zelena georgina, ki jo nosijo oceanijske žene ob slovesnih prilikah v laseh nad ušesi. Če se pa ta nenavadni cvet pogleda iz bližine, potem se opazi, da ni naraven, temveč umetno napravljen. Pripravljen je na stebelce trsljke, napravljen pa iz listov neke zelo

majhne in zelo dehteče zajedalke, neke vrste zelo redke medvedje tace, ki raste po vejah nekih dreves Tahitija.

Kitajci pletejo zelo spretno in umetniško dovršeno take tiare, ki jih potem za drag denar prodajajo papetskimi žen-skam.

Tiare je glavno okrasek za velike praznike, za razne večje slovesnosti in slavnostne plesje. Če podari Tahičanka tak cvet mlademu moškemu, pomeni to gotovo prav isto kakor če podari sultan žepni robčič svoji najdražji odaliski, ali pa preprostejše povedano: »Tvoja sem! Do mene imaš vse pravice!«

Tistega dne so imele tiare v laseh vse Tahičanke, ki so se peljale na otok Moorejo.

Aruiteja me je bila povabila, da jo spre-mim in ostanem pri njej za časa slavnostne zakuske na ladji in revica Rarahu, ki je bila prišla samo zaradi mene, me je dolgo čakala na palubi in se je tiho jokala, ker sem jo bil pustil tako samo. To zares ostro kaznen sem ji bil prisodil zaradi neke otročarije, ki jo je prevzemala že od prejšnjega dne in se je bila zaradi nje že dosti jokala.

XXVI.

Pluli smo že več ko dve uri, ko smo zagledali obrežje otoka Mooreje in smo se mu začeli približevati.

V častniški dvorani je bila velika zmešnjava; častniki so bili priredili veliko zakusko, h kateri so povabili mnogo najlepših žensk, najbolj znanih in najbolj veselih.

Tudi Rarahu se je odzvala temu povabilu. Sedela je tam s Teurahu in s še nekaterimi svojimi prijateljicami; obri-sala si je že bila vse solze in se je smejala iz vsega srca.

Rarahu ni govorila francosko, kot večinoma vse Papetčanke, toda s pomočjo znakov in kratkih, lahkih besed se je zelo živahno pogovarjala s svojimi sosedi, katerim je nenavadno ugajala.

Naposled je, ko so servirali sadje — za višek nezvestobe in sramote — ponudila Plumketu svojo tiaro.

Res, bila je toliko pametna, da je vedela komu jo je poklonila in da je Plumket ne bo hotel razumeti...

XXVII.

Kako naj naslikam čarobno pokrajino, v kateri leži pristanišče Afareahiti?

V ozadju se dvigajo velike črne gore fantastičnih oblik, ob obali pa rastejo gosti gozdovi kokosovih palm, ki se zgrinjajo in nagibljejo nad mirno oceansko gladino, pod njimi so pa raztresene male koče, obkrožene z grmičjem in drevjem pomaranč in oleandrov.

Na prvi pogled bi človek mislil, da je vsa pokrajina mrtva in zapuščena. V resnici pa je čakalo na nas skoraj vse prebivalstvo celega otoka, a bilo je nevidno skrito pod svodom bujnega trop-skega drevja in grmovja.

V teh gozdovih in gozdičkih se je prav dobro in prijetno čutila svežina zraka in od vseh strani se je dvigal omamni duh mahov in eksotičnih zelišč, ki jim ne vem imena. Pod ogromnimi kokosovimi pal-

mami so našli dovolj prostora vsi zbori himen z otoka Mooreje. Pevci vsakega okraja so imeli oblačila iz določene barve, eni bela, drugi zelena, tretji rožnata itd., ženske so bile okrašene z vencji iz naravnega cvetja, moški z vencji iz listja in rogoza. Samo nekatere bolj divje in bojazljive skupine so bile ostale skrite v globini gozda in so gledale na nas preplašeno in bolj od daleč. Bog vedi čemu in zakaj...

Kraljica je zapustila »Rendirja« po pred-pisih istega ceremonijela, po katerem se je bila vkrcala v Papetu: njen korak na kopno je napovedalo enainvajset strelov...

Na otok jo je odvedel admiral s sivo brado pod roko. Tisti časi, ko so jo bili podložniki nosili na rokah, boječ se, da se njena noga ne bi dotaknila tal, so bili že davno izginili. To je bil običaj prošlosti, po katerem je vsako zemljišče, ki se ga je dotaknila vladarjeva noga, postalo last krone.

Toda na obali jo je sprejela vendar še častna četa s kopji oboroženih vojščakov na konjih, ki so potem tvorili njeno telesno stražo.

Ko se je prikazala kraljica, so vsi zbori himen hkratu zapeli tradicionalno himno:

»Ja ora na oc,
Pomare vahine...«
(Pozdravljamo te,
kraljica Pomare...)

(Nadaljevanje sledi.)

Poljčane

Sprememba posesti. Znano Petrovičev-ovo posestvo v Čretniku pri Poljčanah je kupil g. Krašovec iz Poljčan.

Izvoz jabolk je zadnje dni pri nas dosegel višek. Nešteto voz je čakalo pred postajo nadaljnje odprave. Cena pa se je glede na prejšnji mesec dvignila in to od 0.75 do 1.50 Din, pri najboljših vrstah pa celo do 2 Din.

Povodenj. Še nam je v spominu zadnja suša, ki je posušila skoro vse vodnjake in manjše potoke, ko imamo tu že prvo povodenj, ki jo je povzročil močen naliv od sobe na nedeljo. Travniki proti Sp. Poljčanom so pod vodo in je voda ponekod odnesla tudi otavič. Tudi Dravinja je poleg drugih potokov močno narasla.

Lična nova ograja. Železniška uprava gradi ob konjiški progi pri kolodvoru novo lično varnostno ograjo.

Članarina za Vodnikovo družbo. Ker še mnogi lanski člani niso poravnali članarine, naj to store najkasneje do 20. okt., sicer jim bo čez mesec dni žal, če ne bodo dobili štirih lepih knjig, kakor vsako leto.

Druga gledališka predstava Sokola. Ne »Na poljani«, kot javljeno, ampak Cv. Go-

larja »Dve nevesti«, vesela igra v 3 dejanjih, bo druga predstava tukajšnjega Sokola, in to sredi meseca novembra.

Votlina vedeževalke Sibile

Zanimivo odkritje iz temne prošlosti.

Znani raziskovalec naše preteklosti in zaslužni kustos starega veka, profesor Amedeo Majuri je pred kratkim odkril kraljestvo najmogočnejše vedeževalke Sibile. Doslej nas je učila zgodovina, da je prebivala Sibera v neki votlini in da je vse, kar je s prerokinjo v zvezi, prazgodovinska skrivnost. Kakor pa poročajo iz Neapla, je obelodanil to skrivnost zgodovinar Majuri, ki je odkril na zahodni strani gore Cumae v skrivnostni votlini pravo svetišče, katerega je opeval že slavni Virgil. Po raznih zgodovinskih virih je dognal, da je tam kraljevala vsemogočna Sibera, ki je razpuščenih las in žarečih oči med oglašajočim grmenjem prerokovala usodo narodom.

Votlina, ki jo je izsledil profesor Majuri, je dolga 12, široka 3 in visoka 6 metrov. Iz votline vodijo skrivnostni hodniki na vse strani in tvorijo mogočno

galerijo, ki jo nameravajo presekat po načrtih profesorja tako, da bo odprta proti morju obali in da bo posijal solnčni žarek v osrčje čarobnih skrivnosti. Zanimivo je, da sta na sredini glavnega hodnika v votlini dve stranski galeriji s tremi ribniki. Po profesorjevih domnevah je tu Sibera po strogih predpisih opravljala svoje obrede in prerokovala srečo in prekletstvo. Glavni hodnik pa se izliva v večjo votlino, kjer je prebivala in sprejemala posameznike, ki so iskali pri njej pomoči in varstva.

Poljubi barskega črnca.

Po nekaterih manjših mestih so še danes črnici za žene in dekleta, ki so željne pustolovnih senzacij, neka posebna privlačnost. Tako se je zgodilo te dni tudi v Olomoucu. Žena nekega trgovca se je zagledala v člana barskega jazza, ki je bil črnc in komaj čakala, da bi odpotoval njen mož. In izpolnjena je bila ženina goreča želja, ko se je nekega večera pojavil med vratmi njene sobe povabljeni črnc. S strahom je drugo jutro ogledavala nezvesta žena rdeče lise in pege vsepovsod tam, kjerkoli jo je bil

črnc prehudo poljubil. Toda to bi ne bilo končno še tako strašno, saj znajo tako poljubovati tudi belci, a čez nekaj dni so se rane vnele in oognile. Žena je iskala pomoči pri domačem zdravniku, ki ji je moral natočiti čistega vina: »Gospa, vi bolestate za akutno sifilido najtežje vrste.« Ko je pa po svoji vrnitvi izvedel mož za pravi namen zdravniških obiskov, je napravil konec eksotični ljubezni svoje žene s tožbo za ločitev zakona.

Nervoznost v zakonu.

Neki ameriški vseučiliški profesor je imel pred kratkim zanimivo predavanje, ki je vzbudilo v širši javnosti veliko pozornost. Predaval je o nervoznosti v zakonskem življenju in na podlagi eksperimentov dognal, da so poročeni možje veliko bolj nervozni kot mladeniči ali dekleta. Ugotovil je tudi, da se moški pomiri šele tedaj, ko mu žena porodi tretjega otroka.

Nominirate se CMD

Ženini in neveste.

poročno nagrado spalnico in kuhinjo si pridobite z enoletnim članstvom. Vpišite se v društvo pri F. Korošecu, mizarstvo, Frankopanova ulica 15. Priporočam se tudi za vsa mizarška pravila. 3472

Na prodaj!

Preproga 2x3 s predposteljniki, dvojno posteljno pregrinjalo z namiznim prtom, vse iz rdečega pliša, zavesa (Store), miza s tremi stolicami, klopca za vodo, in kuhinjska polica. Ruška cesta 29.

Postrežkinja,

pridna in poštena išče zaposlitve s 1. novembrom. Izurjena je v vseh gospodinjstvih delih. Naslov v upravi »Večernika«. 3474

Iščem dobrega krojaškega pomočnika

za takoj. Gomboc, Maribor, Cankarjeva ulica 1. 3469

Bančne knjižice

kupim ali zamenjam za novi zaprti Chevrolet avto. Ponudbe na posredovalnico, Frančiškanska ul. 21. 3465

Stanovanje

oddam s 1. novembrom. Studenci, Jurčičeva ulica 17. 3464

Iščemo vrtnarja

za 45. p. polk. Informacije daje blagajnik 45. peš. polka. 3466

Oddam

s 1. novembrom sobo solidnima gospodoma. Centrum mesta, nova hiša, kopalnica. Naslov v upravi. 3468

Restavracija Narodni dom

toči pristna vina iz priznanih ljutomerskih in pekrških klet, liter po 6, 8, 10, 12 Din. Odlični vinski mošt, liter 5 Din. Sprejema tudi abonente na prvovrstno hrano po konkurenčnih cenah. Topla in trzla jedila ob vsakem času. Dobra in točna postrežba. — V nadi, da postane Narodni dom to, kar je bil nekaj, se slovenskim društvom in slovenskemu občinstvu priporoča Marja Kudrova, restavraterka. 3458

Dobro mleko

do 15 litrov dnevno oddam. Če se vzame skupaj stane liter Din 2.25, posamezno pa Din 2.50, dostava na dom. Mirko Kolarič, Vuk. dol, Jarenina. 3456

Grozdje »Izabela«

se prodaja v Studenci, Slomškova ulica 17, kg Din 2.—. 3418

Jos. Tichy i Dr.

Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni cenil. 1603

UGODNO KUPITE

raznovrstne ostanke po Din 6.—, 7.—, 8.— meter

za birmance, žene in neveste

dobro in poceni v TRPIN-OVEM BAZARJU Maribor, Vetrinjska ulica 15

Oglašujte!

Napise na nagrobne spomenike

izvršuje lično črkoslikarska delavnica

Franjo Ambrožič Maribor, Grajska ulica 5

Brez posebnega obvestila.

Potrta neizmerne žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je moj nad vse ljubljeni, nepozabni brat, gospod

Franc Sekolec

vlakovodja drž. žel. v p.

v četrtek, dne 20. oktobra 1932 ob 0.15 uri po dolgotrajni mučni bolezni, spreviden s tolažili sv. vere, v 45. letu svoje dobe v go-spodu mirno zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 22. oktobra 1932 ob 15. uri iz kapele mestnega pokopališča na mestno pokopališče na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana v ponedeljek, dne 24. oktobra 1932 ob 7. uri v magdalenski župni cerkvi.

Maribor, dne 20. oktobra 1932.

3473

Sekolec Neža, sestra.